

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2024 m. sausio 11 d.¹

Byla C-22/23

**„Citadeles nekustamie ipašumi“ SIA
prieš
Valsts ieņēmumu dienests**

(*Administratīvā rajona tiesa* (Administracinis apylinkės teismas, Latvija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Finansų sistemos naudojimo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais prevencija – Direktyva (ES) 2015/849 – 3 straipsnio 7 dalies c punktas – Sąvoka „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjai“ – Nekilnojamojo turto savininkas, sudaręs nuomos sutartis su juridiniais asmenimis – Susitarimas dėl buveinės įregistravimo šio nekilnojamojo turto adresu – 4 straipsnis – Sąvokos „įpareigotieji subjektai“ taikymas ir kitoms profesijoms bei kitų kategorijų įmonėms, nei nurodytos Direktyvoje (ES) 2015/849“

I. Įvadas

1. Ar nuomotojas, kuris nuomoja jam priklausantį nekilnojamąjį turtą bendrovei ir duoda susitikimą, kad ši bendrovė šio nekilnojamojo turto adresu įregistruotų savo buveinę, turi būti laikomas „patikos arba bendrovių paslaugų teikėju“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą (ES) 2015/849², taigi ir „įpareigotuoju subjektu“, privalančiu laikytis iš šios direktyvos kylančių įpareigojimų?

2. Toks iš esmės yra klausimas, kurį Teisingumo Teismas turi išnagrinėti šioje byloje, susijusioje *Administratīvā rajona tiesa* (Administracinis apylinkės teismas, Latvija) prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkto išaiškinimo. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant vienos bendrovės ir Latvijos kompetentingos institucijos ginčą dėl baudos, skirtos už nacionalinių nuostatų, susijusių su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija, pažeidimus.

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015, p. 73), iš dalies pakeista 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/843 (OL L 156, 2018, p. 43) (toliau – Direktyva 2015/849).

3. Ši byla suteikia Teisingumo Teismui progą patikslinti sąvokos „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2015/849, apimtį, taip pat suteikti informacijos apie galimybę valstybėms narėms išplėsti šios direktyvos taikymo sritį įtraukiant kitus įpareigotuosius subjektus, nei tie, kurie aiškiai joje nurodyti.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

4. Direktyvos 2015/849 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šios direktyvos tikslas – užkirsti kelią Sąjungos finansų sistemos panaudojimui pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais.“

5. Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 7 dalyje nustatyta:

„1. Ši direktyva taikoma šiems įpareigotiesiems subjektams:

<...>

3) šiems fiziniams ar juridiniams asmenims, kai jie vykdo savo profesinę veiklą:

a) auditoriams, išorės apskaitininkams ir mokesčių konsultantams bei visiems kitiems asmenims, kurie vykdydami savo pagrindinę verslo arba profesinę veiklą įsipareigoja tiesiogiai arba per kitus asmenis, su kuriais tas kitas asmuo yra susijęs, teikti materialinę pagalbą, paramą ar patarimus mokesčių klausimais;

b) notarams ir kitiems nepriklausomiems teisininkams, kai jie dalyvauja kokiame nors finansų ar nekilnojamojo turto sandoryje, tiek veikdami kliento vardu ir jo naudai, tiek padėdami savo klientui planuoti ar vykdyti sandorius, susijusius su:

i) nekilnojamojo turto ar verslo subjektų pirkimu ir pardavimu;

<...>

c) patikos ar bendrovių paslaugų teikėjams, nenumatytiems a arba b punkte;

d) nekilnojamojo turto agentams, be kita ko, atliekantiems tarpininkavimo funkcijas išnuomojant nekilnojamąjį turtą, tačiau tik sandoriams, kurių atveju mėnesinis nuomos mokestis siekia 10 000 [eurų] arba daugiau;

<...>

7. Šio straipsnio tikslais atlikdamos pinigų plovimo arba teroristų finansavimo rizikos vertinimą valstybės narės ypatingą dėmesį skiria tai finansinei veiklai, apie kurią manoma, kad dėl jos pobūdžio ypač galima ja naudotis arba piktnaudžiauti siekiant plauti pinigus ar finansuoti teroristus.“

6. Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 punkte nurodyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

7) patikos arba bendrovių paslaugų teikėjas – asmuo, kuris verslo tikslais trečiosioms šalims teikia bet kurias iš toliau išvardytų paslaugų:

- a) steigia bendroves ar kitokius juridinius asmenis;
- b) eina bendrovės direktoriaus ar sekretoriaus, partnerystės subjekto partnerio ar panašias pareigas kituose juridiniuose asmenyse arba pasirūpina, kad kitas asmuo eitų tokias pareigas;
- c) suteikia registruotą buveinę, verslo adresą, korespondencijos ar administracinį adresą ir kitas su tuo susijusias paslaugas bendrovei, partnerystės subjektui arba bet kokiam kitam juridiniam asmeniui ar juridiniam vienetui;
- d) veikia kaip tiesioginės patikos ar panašaus juridinio vieneto patikėtinis arba pasirūpina, kad kitas asmuo eitų tokias pareigas;
- e) veikia kaip nominalus akcininkas už kitą asmenį, jei tai nėra bendrovė, įtraukta į biržos sąrašus reguliuojamoje rinkoje, kurioje taikomi reikalavimai atskleisti informaciją pagal Sąjungos teisę arba lygiaverčiai tarptautiniai standartai, arba pasirūpina, kad kitas asmuo eitų tokias pareigas;

<...>“

7. Direktyvos 2015/849 4 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Valstybės narės, laikydamosi rizika grindžiamo požiūrio, užtikrina, kad šios direktyvos taikymo sritis visiškai arba iš dalies apimtų ne tik 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus įpareigotuosius subjektus, bet ir kitas profesijas bei kitų kategorijų įmones, kurių veikla ypač gali būti panaudojama pinigų plovimo ar teroristų finansavimo tikslais.

2. Jei valstybė narė išplečia šios direktyvos taikymo sritį 2 straipsnio 1 dalyje nenurodytoms profesijoms ar nenurodytų kategorijų įmonėms, ji apie tai informuoja Komisiją.“

8. Direktyvos 2015/849 5 straipsnis suformuluotas taip:

„Siekdamos užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, valstybės narės šios direktyvos taikymo srityje gali priimti arba palikti galioti griežtesnes nuostatas, neviršydamos Sąjungos teisėje nustatytų apribojimų.“

B. Latvijos teisė

9. Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo srities nuostatos Latvijos teisėje įtvirtintos 2008 m. liepos 17 d. *Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums* (Pinigų plovimo ir terorizmo bei ginklų platinimo finansavimo prevencijos

įstatymas)³ (toliau – Latvijos pinigų plovimo prevencijos įstatymas), kuris buvo iš dalies pakeistas siekiant, be kita ko, perkelti Direktyvą 2015/849 į Latvijos teisę.

10. Pagrindinės bylos faktinėmis aplinkybėmis taikytinos redakcijos Latvijos pinigų plovimo prevencijos įstatymo 1 straipsnio 10 punkte apibrėžiama sąvoka „juridinio vieneto ar juridinio asmens steigimo ir veiklos užtikrinimo paslaugų teikėjas“. Pagal šią nuostatą tai – juridinis ar fizinis asmuo, su klientu susijęs verslo santykiais, kuris suteikia, be kita ko, kaip nurodyta šios nuostatos c punkte, „juridiniam vienetui ar juridiniam asmeniui <...> registruotą buveinę, korespondencijos adresą, verslo adresą ir teikia kitas panašias paslaugas“.

11. Latvijos pinigų plovimo prevencijos įstatymo 3 straipsnyje nustatyta:

„(1) Įpareigotieji subjektai – tai asmenys, vykdantys ekonominę ar profesinę veiklą:

<...>

4) notarai, advokatai ir kiti nepriklausomi teisinių paslaugų teikėjai, kai jie, veikdami savo klientų vardu ir naudai, teikia pagalbą planuojant ar vykdant sandorius, dalyvauja juos vykdant arba vykdo kitą savo kliento veiklą, susijusią su sandoriais dėl:

a) nekilnojamojo turto [arba] komercinės bendrovės akcijų pirkimo ar pardavimo,

<...>

5) juridinio vieneto arba juridinio asmens steigimo ir veiklos užtikrinimo paslaugų teikėjai;

6) nekilnojamojo turto sandorių tarpininkai.“

III. Faktinės bylos aplinkybės, procesas nacionaliniame teisme ir prejudiciniai klausimai

A. Bylos aplinkybės ir procesas nacionaliniame teisme

12. *Citadeles nekustamie īpašumi SIA* (toliau – *Citadeles*), pareiškėja pagrindinėje byloje, yra Latvijoje registruota komercinė bendrovė, kurios veikla apima, be kita ko, nuosavo nekilnojamojo turto pirkimą ir pardavimą bei jo nuomą ir valdymą.

13. Laikotarpiu nuo 2021 m. rugsėjo 14 d. iki 2022 m. vasario 4 d. *Valsts ieņēmumu dienests* (Valstybės mokesčių administratorius, Latvija) (toliau – VID) atliko *Citadeles* patikrinimą dėl pinigų plovimo prevencijos ir parengė patikrinimo ataskaitą.

14. Šioje patikrinimo ataskaitoje VID konstatavo, kad *Citadeles* nuomojo jai priklausantį nekilnojamąjį turtą, sudariusi nuomos sutartis su patalpų nuomininkais, tarp jų – juridiniais asmenimis ir juridiniais vienetais, kurie nuomojamose patalpose įregistravo savo buveines.

³ *Latvijas Vēstnesis*, 2008, Nr. 116.

15. Patikrinimo ataskaitoje nurodyta, kad *Citadeles* VID neužregistravo tokios veiklos, kaip „juridinio vieneto ar juridinio asmens steigimo ir veiklos užtikrinimo paslaugų teikimas“, pagal Latvijos pinigų plovimo prevencijos įstatymą ir nevykdė pagal šį įstatymą jai tenkančių įpareigojimų.

16. Atsižvelgdama į šias išvadas VID 2022 m. kovo 28 d. sprendimu skyrė *Citadeles* 1 000 EUR baudą už Latvijos pinigų plovimo prevencijos įstatyme nurodytų reikalavimų nesilaikymą. Šis sprendimas buvo patvirtintas VID generalinio direktoriaus 2022 m. birželio 15 d. sprendimu (toliau – skundžiamas sprendimas).

17. Skundžiamas sprendimas grindžiamas VID nuomone, kad *Citadeles* komercinė veikla yra juridinio vieneto ar juridinio asmens steigimo ir veiklos užtikrinimo paslaugų teikimas, nes ši bendrovė į aptariamą nuomos sutartį įtraukė sutikimą, kad nuomininkai atitinkamose nuomojamose patalpose įregistruotų savo buveinę. Taigi, VID teigimu, *Citadeles* laikytina įpareiguoju subjektu, kaip jis suprantamas pagal Latvijos pinigų plovimo prevencijos įstatymą.

18. 2022 m. liepos 15 d. *Citadeles* pateikė skundą *Administrativā rajona tiesa* (Administracinis apylinkės teismas), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, prašydama panaikinti skundžiamą sprendimą.

19. Grįsdama savo skundą *Citadeles* teigia, kad ji nėra įpareigotasis subjektas, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2015/849 ir Latvijos pinigų plovimo prevencijos įstatymą, taigi neprivalo laikytis šiame įstatyme nurodytų reikalavimų, priešingai, nei konstatavo VID. Iš tikrųjų vykdydama savo veiklą ji nuomoja ir valdo jai pačiai priklausantį nekilnojamąjį turtą ir neteikia „juridinio vieneto ar juridinio asmens steigimo ir veiklos užtikrinimo paslaugų“, kaip taip suprantama pagal šį įstatymą. *Citadeles* tvirtina, kad sudarytose nuomos sutartyse nuomininkų galimybė įregistruoti savo buveinę numatyta tik kaip viena iš nuomininkų teisių, o sutartas nuomos mokestis nepriklauso nuo to, ar nuomininkas ją įregistravo. *Citadeles* taip pat tvirtina, kad ji neįsipareigojo teikti ir neteikia nuomininkams kitų paslaugų nei patalpų nuoma.

B. Prejudiciniai klausimai

20. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad sąvokos „juridinio vieneto ar juridinio asmens steigimo ir veiklos užtikrinimo paslaugų teikėjas“ apibrėžtis pagal Latvijos pinigų plovimo prevencijos įstatymą atitinka sąvokos „bendrovių paslaugų teikėjas“ apibrėžtį, pateikiamą Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalyje.

21. Vis dėlto nei šioje, nei jokiaje kitoje Direktyvos 2015/849 nuostatoje nepatikslinama, ar „bendrovių paslauga“, apimanti registruotos buveinės, verslo adreso, korespondencijos arba administracinio adreso suteikimą ir kitų susijusių paslaugų teikimą, turi būti suprantama kaip atskira paslauga, nekylanti iš nekilnojamojo turto nuomos sandorio arba su juo nesusijusi.

22. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Latvijos teisę iki 2021 m. liepos 31 d. bendrovė, kad būtų įtraukta į komercinį registrą, privalėjo pateikti nekilnojamojo turto savininko sutikimą, kad buveinė būtų įregistruota atitinkamo nekilnojamojo turto adresu. Kadangi VID patikrintos nuomos sutartys buvo sudarytos iki 2021 m. rugpjūčio 1 d., *Citadeles* sutikimas, esantis šiose nuomos sutartyse, gali būti laikomas tik sutikimu, duotu siekiant vykdyti Komercijos įstatymo reikalavimus, o ne atskira bendrovių paslauga. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nuo 2021 m. rugpjūčio 1 d. toks

sutikimas nebereikalingas. Tokiomis aplinkybėmis minėtas teismas mano, kad nekilnojamojo turto nuomotojas negali būti laikomas bendrovių paslaugų teikėju, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalį.

23. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas skiria atvejus, kai registruotos buveinės suteikimas yra atskira paslauga, kuria naudojamosi siekiant gauti tiesiog „pašto dėžutės“ adresą arba adresą, kuriuo atliekami tam tikri sandoriai, bet kuriuo juridinis asmuo ar juridinis vienetas kasdienės ekonominės veiklos iš tikrųjų nevykdo.

24. Tai, kad Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalyje apibrėžta sąvoka „bendrovių paslaugų teikėjas“ neapima nekilnojamojo turto nuomos, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, patvirtina šios direktyvos 8 konstatuojamoji dalis ir kitos jos nuostatos, iš kurių matyti, kad ši direktyva taikoma notarams ir kitiems nepriklausomiems teisininkams, taip pat nekilnojamojo turto agentams, o bendrovių paslaugų teikėjai pagal šią direktyvą laikomi atskirais subjektais, nesusijusiais su nekilnojamojo turto sandoriais.

25. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Direktyvos 2015/849 2 straipsnio 7 dalį valstybė narė gali plačiai vertinti asmenų vykdomą veiklą, kuria gali būti siekiama neteisėto tikslo. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nuosavo nekilnojamojo turto nuomotojas, sudarydamas nuomos sutartis, gali būti susijęs su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu ir kad, siekiant sumažinti tokių atvejų tikimybę, net kai nekilnojamojo turto nuomotojas nuomoja nuosavą nekilnojamąjį turtą nuomininkui, o šis to turto adresu įregistruoja savo buveinę ir vykdo ekonominę veiklą, nuomotoją reikėtų laikyti patikos arba bendrovių paslaugų teikėju.

26. Be to, kyla klausimas, ar bet kurį asmenį, kuris nuomoja nuosavą nekilnojamąjį turtą, reikėtų laikyti bendrovių paslaugų teikėju ir todėl, kai nekilnojamąjį turtą nuomoja fizinis asmuo, jam turėtų būti taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir juridiniam asmeniui.

27. Šiomis aplinkybėmis *Administrativā rajona tiesa* (Administracinis apylinkės teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte vartojamą sąvoką „bendrovių paslaugų teikėjas“ reikia aiškinti taip: ji apima atskirą paslaugą, kuri nekyla iš nuosavo nekilnojamojo turto nuomos sandorio ir nėra su juo susijusi, nesvarbu, ar nuomotojas davė nuomininkui sutikimą, kad šis galėtų išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu registruoti savo buveinę ir vykdyti ekonominę veiklą?
2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte vartojamą sąvoką „bendrovių paslaugų teikėjas“ reikia aiškinti taip: kai nekilnojamąjį turtą nuomoja fizinis asmuo, šiam asmeniui taikomi tokie patys reikalavimai kaip juridiniam asmeniui ar juridiniam vienetai, neatsižvelgiant į faktines aplinkybes, pavyzdžiui, turimo ir nuomojamo nekilnojamojo turto objektų skaičių, nekilnojamojo turto nuomos ryšio su ekonomine veikla nebuvimą arba kitas aplinkybes?“

28. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas gavo 2023 m. sausio 19 d. Rašytines pastabas pateikė *Citadeles*, VID ir Europos Komisija. Pasibaigus rašytinei proceso daliai Teisingumo Teismas nusprendė, jog turi pakankamai informacijos, kad priimtų sprendimą nesurengęs teismo posėdžio.

IV. Analizė

A. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

1. Pirminės pastabos

29. Pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo išaiškinti, ar sąvoka „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjas“, vartojama Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte, turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma specifinei paslaugai, kuri neįkyla iš nuosavo nekilnojamojo turto nuomos sandorio ir nėra su juo susijusi, neatsižvelgiant į tai, ar nuomotojas davė nuomininkui sutikimą, kad šis išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu įregistruotų savo buveinę ir vykdytų ekonominę veiklą.

30. Pirmiausia primintina, kad Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjas“ apibrėžiamas kaip „asmuo, kuris verslo tikslais <...> teikia“ paslaugą, t. y. „suteikia registruotą buveinę, verslo adresą, korespondencijos ar administracinį adresą ir kitas su tuo susijusias paslaugas bendrovei, partnerystės subjektui arba bet kokiam kitam juridiniam asmeniui ar juridiniam vienetai“.

31. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo klausimu siekiama sužinoti, ar pagrindinėje byloje susiklosčiusiomis aplinkybėmis reikia manyti, kad veiklos vykdytojas teikė „bendrovių paslaugas“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nes nuosavą nekilnojamojį turtą išnuomojo bendrovėms, nuomos sutartyse aiškiai davęs sutikimą nuomininkams išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu įregistruoti savo buveines. Jei tokiomis aplinkybėmis būtų nustatyta, kad šis veiklos vykdytojas teikė „bendrovių paslaugas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2015/849, jis turėtų būti laikomas „įpareigotuoju subjektu“ ir privalėtų vykdyti įpareigojimus, kylančius iš šios direktyvos ir nacionalinių nuostatų, kuriomis ji perkeliama į vidaus teisę.

32. Taigi, siekiant atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo klausimą, reikia išaiškinti sąvoką „patikos arba bendrovių paslaugos“, apibrėžtą Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte.

2. Dėl Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkto aiškinimo

33. Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į jos kontekstą bei teisės aktu, kuriame ji įtvirtinta, siekiamus tikslus⁴.

⁴ Žr. neseniai priimtą 2023 m. birželio 8 d. Sprendimą VB (*Asmeniui, kuris nuteistas jam nedalyvaujant, pateiktina informacija*) (C-430/22 ir C-468/22, EU:C:2023:458, 24 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2022 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Rodl & Partner* (C-562/20, EU:C:2022:883, 81 punktą).

34. Pirmiausia dėl Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkto tekstinės analizės pažymėtina, jog iš šios nuostatos turinio aiškiai matyti, kad joje pateikiama „patikos arba bendrovių paslaugų“ rūšies apibrėžtis⁵ apima paslaugą, kai bendrovei arba bet kuriam kitam panašiam juridiniam vienetai suteikiama „registruota buveinė, verslo adresas, korespondencijos ar administracinis adresas ir kitos su tuo susijusios paslaugos“⁶.

35. Vis dėlto paslauga, reiškianti, kad suteikiama „registruota buveinė“ arba „verslo adresas, korespondencijos ar administracinis adresas“, mano nuomone, nesutampa su paslauga, kurią sudaro tiesiog nekilnojamojo turto nuoma. Iš tiesų, pirmosios paslaugos turinys yra kitoks ir daug platesnis.

36. Registruotos buveinės ar bent jau verslo adreso, korespondencijos arba administracinio adreso buvimas yra esminis bet kurios įmonės veiklos ir apskritai bet kurios profesinės veiklos elementas. Bendrovei įsteigti ir veiklai vykdyti paprastai reikalinga registruota buveinė, nes ji leidžia valdžios institucijoms ir bet kuriam kitam su bendrove santykius palaikančiam asmeniui su ja bendrauti turint kontaktinį, korespondencijos gavimo ar kitokio bendravimo punktą.

37. Taigi paslauga, kai suteikiama „registruota buveinė“ arba „verslo adresas, korespondencijos ar administracinis adresas“, reiškia kontaktinio punkto suteikimą atitinkamai bendrovei ar juridiniam vienetai profesiniais ar administraciniais tikslais. O paprasta nekilnojamojo turto nuoma reiškia vien įsipareigojimą už nuomos mokestį leisti naudotis šiuo turtu.

38. Tiesa, paslauga, kurią sudaro „registruotos buveinės“ arba „verslo adreso, korespondencijos ar administracinio adreso“ suteikimas, tam tikrais atvejais gali apimti nekilnojamojo turto, naudojamo šiai buveinei įsteigti ar šiam adresui nurodyti, nuomą. Vis dėlto nekilnojamojo turto nuoma nėra nei pakankama, nei būtina tokiai paslaugai. Iš tikrųjų, viena vertus, kaip matyti iš pirmiau išdėstytų argumentų, ši paslauga reiškia daugiau nei paprastą nekilnojamojo turto nuomą. Kita vertus, veiklos vykdytojas gali įsipareigoti juridiniam vienetai suteikti registruotą buveinę arba verslo adresą, korespondencijos ar administracinį adresą, nesudarydamas su juo nuomos sutarties dėl nekilnojamojo turto, kuriame įsteigiama buveinė ar kurio adresu naudojama.

39. Be to, jungtuko „ir“ vartojimas Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte⁷, mano nuomone, rodo, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo šios rūšies bendrovių paslaugą apibrėžti ne kaip apribotą išimtinai vietas, kurioje bendrovė ar juridinis vienetas gali įsteigti registruotą buveinę arba kurią gali nurodyti kaip verslo adresą, korespondencijos ar administracinį adresą, suteikimu (nuomos ar kokiu nors kitu pagrindu), bet ir reikalavo, kad būtų teikiamos ir „kitos su tuo susijusios paslaugos“.

40. Šie argumentai patvirtina, kad vien suteikimo naudotis nekilnojamuoju turtu, kuriame įsteigiama „registruota buveinė“ arba kurio adresas nurodomas kaip „verslo adresas, korespondencijos ar administracinis adresas“, nepakanka tam, kad šias paslaugas apimtų sąvoka „bendrovių paslauga“, apibrėžta aptariamose nuostatoje. Vis dėlto šiuo tikslu būtina teikti „kitas

⁵ Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies a, b, d ir e punktuose apibrėžiamos kitos „patikos arba bendrovių paslaugų“ rūšys.

⁶ Išskirta mano.

⁷ Šiuo klausimu pažymėtina, jog atrodo, kad visose aptariamose nuostatos kalbinėse versijose vartojamas jungtukas, lygiavertis versijoje prancūzų kalba vartojamam jungtukiui „et“ („ir“). Pavyzdžiui, versijoje ispanų kalba vartojamas jungtukas „y“, versijoje vokiečių kalba – „und“, versijoje anglų kalba – „and“, versijoje italų ir portugalų kalbomis – „e“, versijoje lietuvių kalba – „ir“, versijoje nyderlandų kalba – „en“, versijoje lenkų kalba – „i“, versijoje rumunų kalba – „și“ ir versijoje slovākų kalba – „a“.

su tuo susijusias paslaugas“, t. y. papildomas paslaugas, kurios – kaip aiškiai matyti iš šios nuostatos versijos vokiečių kalba⁸ – turi būti susijusios su registruotos buveinės arba verslo, komercinio ar administracinio adreso suteikimu.

41. Taigi atsižvelgiant į tai matyti, kad Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte nurodyta paslaugų rūšis yra kitokio pobūdžio nei paprasta nekilnojamojo turto nuoma bendrovei. Iš tikrųjų teikiant šią paslaugą iš esmės reikalaujama, kad nuomotojas dalyvautų aktyviau, privalėdamas teikti minėtas papildomas paslaugas, susijusias su vietos, kurioje registruojama buveinė arba kurios adresas nurodomas kaip verslo, korespondencijos ar administracinis adresas, suteikimu. Tokios paslaugos galėtų apimti, pavyzdžiui, paslaugą, kai suteikiamas subjekto administracinės veiklos kontaktinis punktas, korespondencijos valdymo paslaugą ar kitas panašias paslaugas⁹.

42. Priešingai, į nuomos sutartį įtrauktas paprastas nuomotojo sutikimas, kad nuomininkas išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu registruotų savo buveinę ir vykdytų ekonominę veiklą, negali patekti į sąvoką „kitos su tuo susijusios paslaugos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punktą. Iš tikrųjų, kaip savo pastabose teisingai pažymi Komisija, sudarant nekilnojamojo turto nuomos sutartis teisė naudoti išsinuomoto turto adresą, be kita ko, kaip registruotą buveinę, verslo, korespondencijos ar administracinį adresą, yra tik iš pagrindinės paslaugos – būtent leidimo naudotis šiuo turtu suteikimo – kylanti gretutinė teisė, kuriai įgyvendinti nereikia aktyvaus nuomotojo dalyvavimo. Faktiškai tai net ne nuomotojo teikiama paslauga, o veikiau tiesiog aiškus sutikimas dėl turto naudojimo konkrečiu tikslu¹⁰.

43. Be to, kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagrindinėje byloje toks sutikimas buvo duotas dėl nacionalinės teisės nuostatos (kuri vėliau buvo panaikinta), pagal kurią bendrovė, kad būtų įtraukta į komercinį registrą, privalėjo pateikti nekilnojamojo turto savininko sutikimą. Taigi toks aiškus sutikimas *de jure* buvo būtinas numojant nekilnojamąjį turtą bendrovėms, ketinančioms išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu registruoti savo buveinę. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, šiomis aplinkybėmis toks sutikimas reiškia tam tikrą įgaliojimą, suteiktą siekiant įvykdyti įstatyme nurodytus reikalavimus, o ne bendrovėms teikiamą paslaugą. Taip pat pažymėtina, jog aplinkybė, kad nagrinėjamu atveju nuomojamas nekilnojamas turtas atitinka vietą, kurioje faktiškai vykdoma atitinkamų bendrovių komercinė veikla, patvirtina tikrąjį aptariamo sandorio pobūdį.

44. Iš pirmiau pateiktų argumentų matyti, jog Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkto pažodinė analizė patvirtina šios nuostatos aiškinimą, kad joje nurodyta „bendrovių paslaugų“ rūšis yra susijusi su paslaugomis, kurios skiriasi nuo paprastos nekilnojamojo turto nuomos bendrovei, neatsižvelgiant į nuomotojo sutikimą, kad nuomininkas išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu įregistruotų savo buveinę. Taigi šios rūšies paslauga negali sutapti su paprastu leidimu naudotis nuomojamu nekilnojamoju turtu.

⁸ Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkto versijoje vokiečių kalba teisės aktų leidėjas vartojo formuluotę „anderer damit zusammenhängender Dienstleistungen“, verčiant pažodžiui reiškiančią „ir kitas su tuo susijusias paslaugas“, t. y. susijusias su „registruotos buveinės, verslo adreso, korespondencijos ar administracinio adreso“ suteikimu. Versijos anglų kalba, kurioje vartojama formuluotė „other related services“, versijos lenkų kalba, kurioje vartojamas žodžių junginys „i innych pokrewnych usługétayé“, taip pat versijų italų, ispanų ir portugalų kalbomis analizė patvirtina šį aiškinimą.

⁹ Kitos papildomos paslaugos, paprastai siūlomos tokiomis aplinkybėmis, gali apimti specialią fakso ar telefono skambučių valdymo paslaugą, banko sąskaitų išrašų rinkimą, posėdžių salių suteikimą valdybos ar kitų bendrovės valdymo organų posėdžiams, susisiekimą su kitokių paslaugų, pavyzdžiui, automobilių registravimo paslaugų, teikėjais.

¹⁰ Nuomos sutartyje nesant aiškaus draudimo net būtų galima manyti, kad tokį sutikimą nuomotojas duoda netiesiogiai, jei kalbama apie išnuomoto turto naudojimą, kuris nėra išimtinio pobūdžio.

45. Sisteminis Direktyvos 2015/849 nuostatų aiškinimas patvirtina tokį šios direktyvos 3 straipsnio 7 dalies c punkto aiškinimą.

46. Iš tikrųjų, kaip teisingai pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, iš Direktyvos 2015/849 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto b papunkčio i dalies ir d papunkčio matyti, kad „įpareigotaisiais subjektais“ laikomi, be kita ko, „notarai ir kiti nepriklausomi teisininkai, kai jie dalyvauja kokiam nors finansų ar nekilnojamojo turto sandoryje <...>, padėdami savo klientui planuoti ar vykdyti sandorius, susijusius su <...> nekilnojamojo turto ar verslo subjektų pirkimu ir pardavimu“, taip pat „nekilnojamojo turto agentai, be kita ko, atliekantys tarpininkavimo funkcijas išnuomojant nekilnojamąjį turtą, tačiau tik sandoriams, kurių atveju mėnesinis nuomos mokestis siekia 10 000 [eurų] arba daugiau“.

47. Vis dėlto, kitaip nei šių kategorijų įpareigotųjų subjektų atveju, pagal Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punktą „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjų“ apibrėžtis nesusijusi su nekilnojamojo turto sandoriais ir juo labiau nėra jiems taikoma. Tokia išvada taip pat patvirtina šios nuostatos aiškinimą, pagal kurį joje nurodytos paslaugos skiriasi nuo paprastos nekilnojamojo turto nuomos bendrovei.

48. Galiausiai dėl teleologinio aiškinimo primintina, kad, kaip matyti iš jurisprudencijos, Direktyvos 2015/849 pagrindinis tikslas – finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencija, nes jos nuostatomis siekiama laikantis rizika grindžiamo požiūrio nustatyti atgrasomųjų priemonių sistemą, norint išvengti, kad neteisėti pinigų srautai galėtų pakenkti Sąjungos finansų sektoriaus vientisumui, stabilumui ir reputacijai ir kelti grėsmę jos vidaus rinkai ir tarptautiniam vystymuisi¹¹.

49. Šiuo aspektu negalima atmesti rizikos, kad nuomotojas dalyvaus pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veikloje, nuomodamas jam priklausantį nekilnojamąjį turtą juridiniams asmenims ar juridiniams vienetams, kurie šio nekilnojamojo turto adresu įregistruoja savo buveinę. Kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, tokia rizika galėtų kilti pirmiausia vadinamųjų „pašto dėžučių bendrovių“ atveju, t. y. tuo atveju, kad juridiniai asmenys ar juridiniai vienetai išsinuomotose patalpose nevykdo jokios veiklos ir jas naudoja tik savo buveinės registracijai. Iš tikrųjų juridinio vieneto registracija, kurios paprastai siekiama dėl teisėtų priežasčių, gali būti piktnaudžiaujama, pavyzdžiui, siekiant vien tik gauti galimybę pasinaudoti nacionaline finansų sistema, atsidarius banko sąskaitą lėšoms įnešti, net jei nėra tikro ryšio su atitinkama šalimi.

50. Vis dėlto, viena vertus, kaip matyti iš šios išvados 38 ir 41 punktuose pateiktų argumentų, paprastos nekilnojamojo turto nuomos nepakanka tam, kad būtų įsteigta „pašto dėžutės bendrovė“, – tam būtina teikti papildomas paslaugas, kurios yra minėtame 41 punkte nurodytų pavyzdžių dalykas. Taigi iš esmės nematyti, kad dėl nuomotojo, kuris tiesiog nuomoja jam priklausantį nekilnojamąjį turtą bendrovei ar kitam juridiniam asmeniui, šio nekilnojamojo turto adresu registruojančiam savo buveinę, nelaikymo „įpareigotuoju subjektu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2015/849, kiltų pavojus apeiti šios direktyvos nuostatas.

51. Kita vertus, neatsižvelgiant į argumentus, kuriuos pateiksiu šios išvados 55 ir paskesniuose punktuose, pritariu Komisijos pastabose išdėstytai nuomonei, jog aptariamą nuostatą aiškinant taip, kad *bet kuris* nuomotojas, nuomojantis jam priklausantį nekilnojamąjį turtą bendrovei, kuri šio nekilnojamojo turto adresu įregistruoja savo buveinę ir ten vykdo veiklą, turėtų būti laikomas

¹¹ Žr. 2022 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Rodl & Partner* (C-562/20, EU:C:2022:883, 33 ir 34 punktai bei juose nurodyta jurisprudencija).

„įpareigotuoju subjektu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2015/849, taigi ir turėtų laikytis reikalavimų, kylančių iš šioje direktyvoje nustatytos tvarkos, nebūtinai būtų prisidedama siekiant šios direktyvos tikslų, minėtų šios išvados 48 punkte. Iš tikrųjų toks aiškinimas reikštų sąvokos „įpareigotasis subjektas“ išplėtimą ir dėl to tenkančių įpareigojimų taikymą itin dideliame skaičiui subjektų, kurių veikla – paprasta nuosavo nekilnojamojo turto nuoma – iš esmės nelabai tikėtina, kad yra susijusi su pinigų plovimu arba teroristų finansavimu.

52. Šiomis aplinkybėmis gali kilti klausimas, ar toks aptariamos nuostatos aiškinimas suderinamas su reikalavimais, kylančiais iš proporcingumo principo, pagal kurį reikalaujama, kad priemonė būtų tinkama siekiamo tikslo įgyvendinimui nuosekliai ir sistemingai užtikrinti ir neviršytų to, kas būtina jam pasiekti¹².

53. Iš atliktos pažodinės, sisteminės ir teleologinės analizės, mano nuomone, matyti, jog sąvoka „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjas“, vartojama Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte, turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma specifinei paslaugai, negalinčiai kilti iš veiklos, kurią sudaro tik nuosavo nekilnojamojo turto nuoma, neatsižvelgiant į tai, ar nuomotojas davė sutikimą nuomininkui išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu įregistruoti savo buveinę ir vykdyti ten ekonominę veiklą.

3. Dėl valstybių narių galimybės išplėsti Direktyvos 2015/849 taikymo sritį įtraukiant kitas profesijas ir kitų kategorijų įmones

54. Šiomis aplinkybėmis dar pažymėtina, kad prašyme priimti prejudicinį sprendimą ši prašymą pateikęs teismas taip pat mini Direktyvos 2015/849 2 straipsnio 7 dalį. Jo manymu, remiantis šia nuostata teisėtas pinigų plovimo arba teroristų finansavimo prevencijos tikslas leidžia valstybėms narėms plačiai vertinti asmenų vykdomą veiklą, kuria gali būti siekiama neteisėto tikslo. Taigi, siekiant sumažinti tikimybę, kad, sudarydamas nuomos sutartis, nuosavo nekilnojamojo turto nuomotojas bus įtrauktas į pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veiklą, jį būtų galima laikyti bendrovių paslaugų teikėju.

55. Šiuo klausimu primintina, kad, kaip yra nurodęs Teisingumo Teismas, Direktyva 2015/849 nustatytas tik minimalus suderinimas, nes pagal jos 5 straipsnį valstybėms narėms leidžiama priimti arba palikti galioti griežtesnes nuostatas, jei tomis nuostatomis siekiama stiprinti kovą su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, laikantis Sąjungos teisės ribų¹³.

56. Teisingumo Teismas savo suformuotoje jurisprudencijoje yra patikslinęs, kad formuluotė „griežtesnes nuostatas“, vartojama Direktyvos 2015/849 5 straipsnyje, gali būti susijusi su bet kuriomis situacijomis, kurios, valstybių narių nuomone, kelia didesnę pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką. Be to, kadangi šis 5 straipsnis yra šios direktyvos I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ 1 skirsnyje „Dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys“, jis taikomas visoms nuostatoms, patenkančioms į šios direktyvos taikymo sritį¹⁴.

¹² 2023 m. kovo 2 d. Sprendimas *PrivatBank ir kt.* (C-78/21, EU:C:2023:137, 70 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

¹³ Žr. 2022 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Rodl & Partner* (C-562/20, EU:C:2022:883, 46 punktas).

¹⁴ Žr. 2022 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Rodl & Partner* (C-562/20, EU:C:2022:883, 47 punktas) ir pagal analogiją – 2016 m. kovo 10 d. Sprendimą *Safe Interenvios* (C-235/14, EU:C:2016:154, 77 punktas).

57. Taigi pagal Direktyvą 2015/849 valstybėms narėms paliekama didelė diskrecija tiek dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos nustatymo, tiek dėl priemonių, kurios tinkamos užkirsti kelią tokiems veiksams ar bent jiems apriboti¹⁵.

58. Be to, Direktyvoje 2015/849 pripažįstama, kad valstybės narės gali skirtingai paveikti skirtinga pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo rizika, kuri gali priklausyti nuo kiekvienos valstybės narės konkrečios situacijos ir skirtis atsižvelgiant į įvairias aplinkybes, pavyzdžiui, į jos geografinę arba ekonominę ar socialinę padėtį¹⁶.

59. Šiomis aplinkybėmis, naudodamasi turima didele diskrecija šioje srityje, valstybės narės gali išplėsti Direktyvos 2015/849 taikymo sritį, laikydamos „įpareigotaisiais subjektais“ kitas profesijas ar kitų kategorijų įmones, nei aiškiai nurodytos šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje, ir atsižvelgdamos į konkrečią kiekvienos valstybės narės situaciją.

60. Vis dėlto šiuo tikslu svarbi Direktyvos 2015/849 nuostata nėra ta, kurią mini prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, t. y. šios direktyvos 2 straipsnio 7 dalis. Iš tikrųjų, kaip matyti iš šios nuostatos turinio, ji susijusi ne su įpareigotųjų subjektų nustatymu, o su pinigų plovimo ar teroristų finansavimo rizikos vertinimu šio 2 straipsnio tikslais.

61. Reikšminga nuostata yra būtent Direktyvos 2015/849 4 straipsnis, kuriame nustatyta, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad, laikantis rizika grindžiamo požiūrio, šios direktyvos taikymo sritis visiškai arba iš dalies apimtų ne tik šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus įpareigotuosius subjektus, bet ir kitas profesijas bei kitų kategorijų įmones, kurių veikla ypač gali būti naudojama pinigų plovimo ar teroristų finansavimo tikslais.

62. Iš minėto 2 straipsnio 2 dalies matyti, kad, kai valstybė narė išplečia Direktyvos 2015/849 taikymo sritį, įtraukdama kitas profesijas arba kitų kategorijų įmones, nei nurodytos minėto 2 straipsnio 1 dalyje, ji apie tai praneša Komisijai.

63. Šiuo klausimu pažymėtina, kad Direktyvos 2015/849 4 straipsnyje nepatikslinama tokio išplėtimo tvarka. Taigi, atsižvelgiant į dinamišką tiek ekonominių santykių, tiek nusikalstamos veikos pobūdį, mano nuomone, reikia manyti, kad pagal Sąjungos teisę, pirmiausia pagal teisėtumo ir teisinio saugumo principus, nedraudžiama, kad nacionaliniuose įstatymuose nebūtų išsamiai nurodytos profesijos ir atitinkamų kategorijų įmonės, kurios laikomos įpareigotaisiais subjektais, jei kiti nei Direktyvos 2015/849 2 straipsnio 1 dalyje nurodyti įpareigotieji subjektai, įtraukti į išplėstą šios direktyvos nuostatų taikymo sritį, vėliau patikslinami teisės aktuose, kurie nebūtinai prilyginami įstatymui, bet kurie turi būti tinkamai paskelbti¹⁷.

64. Vis dėlto valstybė narė gali į sąvoką „įpareigotasis subjektas“ įtraukti kitus subjektus, nei nurodytieji Direktyvoje 2015/849, tik, viena vertus, kaip matyti iš paties šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalies teksto, jeigu jų „veikla ypač gali būti panaudojama pinigų plovimo ar teroristų finansavimo tikslais“ ir, kita vertus, jei šios sąvokos apimtis taip išplečiama griežtai laikantis Sąjungos teisės, be kita ko, SESV nuostatų, užtikrinančių pagrindines teises.

¹⁵ Šiuo klausimu žr. generalinio advokato G. Pitruzzella išvadą, pateiktą byloje *Rodl & Partner* (C-562/20, EU:C:2022:381, 44 ir paskesni punktai).

¹⁶ Šiuo klausimu žr. generalinio advokato G. Pitruzzella išvadą, pateiktą byloje *Rodl & Partner* (C-562/20, EU:C:2022:381, 45 punktas).

¹⁷ Pagal analogiją žr. 2022 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Rodl & Partner* (C-562/20, EU:C:2022:883, 51 punktas). Šiuo klausimu pagal analogiją taip pat žr. argumentus, generalinio advokato G. Pitruzzella išdėstytus išvadoje, pateiktoje byloje *Rodl & Partner* (C-562/20, EU:C:2022:381, 54–57 punktai).

65. Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi *in concreto* nustatyti, ar pagal Latvijos teisės sistemą veiklos vykdytojas, kaip antai *Citadeles*, kuris apsiribojo jam priklausančio nekilnojamojo turto nuoma ir tuo tikslu sudarė nuomos sutartis su nuomininkais, aiškiai duodamas jiems sutikimą šio nekilnojamojo turto adresu registruoti savo buveines, turi būti laikomas priklausantis kitai profesijai ar kitos kategorijos įmonei, nei Direktyvos 2015/849 2 straipsnio 1 dalyje nurodyti įpareigotieji subjektai, Latvijos Respublikos pagal šios direktyvos 4 straipsnį įtrauktai į išplėstą kovos su pinigų plovimu taisyklių, nustatytų šioje direktyvoje, taikymo sritį.

66. Šiuo klausimu vis dėlto abejotina, kad taip ir yra. Iš tikrųjų Teisingumo Teismui pateiktose pastabose Komisija aiškiai nurodė, kad pagal Direktyvos 2015/849 4 straipsnio 2 dalį iš Latvijos vyriausybės negavo jokios informacijos, kad Latvijos Respublika būtų išplėtusi šios direktyvos taikymo sritį ir įtraukusi kitas profesijas ar kitų kategorijų įmones, būtent asmenis, nuomojančius jiems priklausantį nekilnojamąjį turtą.

4. Išvada dėl pirmojo prejudicinio klausimo

67. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, jog į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti, kad sąvoka „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjas“, vartojama Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte, turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma specifinei paslaugai, negalinti kilti iš veiklos, kurią sudaro tik nuosavo nekilnojamojo turto nuoma, neatsižvelgiant į tai, ar nuomotojas davė sutikimą nuomininkui išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu įregistruoti savo buveinę ir vykdyti ten ekonominę veiklą.

B. Dėl antrojo prejudicinio klausimo

68. Antruoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar, jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, sąvoka „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjas“, vartojama Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punkte, turi būti aiškinama taip, kad, kai nekilnojamąjį turtą nuomoja fizinis asmuo, šiam asmeniui taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir juridiniam asmeniui arba juridiniam vienetui, neatsižvelgiant į faktines aplinkybes, pavyzdžiui, turimo ir nuomojamo nekilnojamojo turto objektų skaičių, nekilnojamojo turto nuomos ryšio su ekonomine veikla nebuvimą arba kitas aplinkybes.

69. Kadangi antrasis klausimas pateiktas tam atvejui, jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai ir Teisingumo Teismas Direktyvos 2015/849 3 straipsnio 7 dalies c punktą aiškintų taip, kaip siūlau šios išvados 67 punkte, į šį klausimą atsakyti nereikia.

70. Bet kuriuo atveju, mano nuomone, antrasis klausimas yra nepriimtinas. Iš tikrųjų iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos visai nematyti, kad pagrindinė byla bent iš dalies būtų susijusi su fizinio asmens nuomojamu nekilnojamoju turtu.

71. Vadinasi, tokiomis aplinkybėmis atsakymas į antrąjį klausimą aiškiai reikštų konsultacinės nuomonės pateikimą dėl hipotetinio klausimo, nepaisant Teisingumo Teismui pagal SESV 267 straipsnyje įtvirtintą teismų bendradarbiavimo sistemą pavestos užduoties¹⁸.

¹⁸ Žr., *ex multis*, 2022 m. vasario 22 d. Sprendimą *Stichting Rookpreventie Jeugd ir kt.* (C-160/20, EU:C:2022:101, 82 ir 84 punktai bei juose nurodyta jurisprudencija).

V. Išvada

72. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Administratīvā rajona tiesa* (Administracinis apylinkės teismas, Latvija) pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą atsakyti:

Sąvoka „patikos arba bendrovių paslaugų teikėjas“, vartojama 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB, 3 straipsnio 7 dalies c punkte,

turi būti aiškinama taip:

ji taikoma specifinei paslaugai, negalinčiai kilti iš veiklos, kurią sudaro tik nuosavo nekilnojamojo turto nuoma, neatsižvelgiant į tai, ar nuomotojas davė sutikimą nuomininkui išsinuomoto nekilnojamojo turto adresu įregistruoti savo buveinę ir vykdyti ten ekonominę veiklą.